

Källövning: Rasism från olika delar av världen

Rasism kan vara ett svårt ämne att diskutera. Rasism är fortfarande närvarande i vårt samhälle men vi är mer medvetna kring rasism och fördömer den där den yttras och utövas. Rasism är däremot ingen ny företeelse, genom historien har människor från alla kulturer yttrat rasistiska tankar mot sina medmänniskor. Flera rasistiska åsikter/fördomar återkommer och får nya skepnader. Nedan följer 5 utdrag från olika kulturer i världen där skribenten uttrycker sig rasistiskt mot någon eller några grupper. Läs utdragen och svara på frågorna. **Notera:** Utdragen är direkta översättningar av texterna som respektive historisk aktör har skrivit, därför förekommer ord som vi inte längre anser vara lämpliga för att beskriva människor.

Nasir al-Din Tusi (1201-1274) - persisk filosof och matematiker som gjorde viktiga upptäckter i astronomin. Han skrev även biologiska verk där han bland annat yttrar sig om människan. Nedan kommer ett utdrag i hur han beskriver personer från Afrika.

”Om olika sorters män tas och den ena placeras efter den andra skulle negern komma sist. Som negern från Zanzibar, i de sydligaste länderna skiljer sig inte från ett djur på något annat än det faktum att hans händer har lyfts från jorden, i ingen annan speciell egendom förutom vad gud önskar. Många har sett att apan är mer intelligent och kapabel att tränas än negern.”

Ibn Khaldun (1332 - 1406) - muslimsk historiker, filosof och politiker. Han var en högt uppsatt statsman som dessutom i efterhand har setts som en av medeltidens viktigaste filosofer. Han skrev om ett stort antal ämnen och nedan följer ett utdrag om hur Ibn Khaldun beskriver personer från Afrika.

”Vi har sett att negrer i allmänhet kännetecknas av lättsinne, upphetsning, och stor känslomässighet. De är ivriga att dansa när de hör en melodi. De beskrivs överallt som dumma. Bortom Sahel (plats i centrala Afrika) till söder finns ingen civilisation i egentlig mening. Det finns bara människor som är det närmare dumma djur än rationella varelser. De lever i snår och grottor, och äta örter och oförberedd spannmål. De äter ofta varandra. De kan inte betraktas som människor. Därför är negernationerna som regel undergivna slaveriet, eftersom de har lite som i huvudsak är mänskligt och har egenskaper som är ganska liknande de för dumma djur, som vi har sagt.”

Wang Dayuan (1311-1350) - Kinesisk sjöfarare som besöker en ö på den östra sidan av Afrika

”Även om landet inte har några ovanliga produkter, och folket inte bostäder, bergsbon har flera dussin män och kvinnor, av konstig form och konstigt utseende, som bor i grottor och klarar sig själva i vild. Eftersom de inte har ens grova kläder, och de äter berg frukt, fisk och räkor på dagen och sova i trädbon på natten, det är som om de återskapar den vilda världen. Hur är det möjligt att veta hur det är?”

Huilin - (levde under 800-talet i Kina) var en buddistisk munk i Kina som skrev stora historiska verk samt ordböcker som finns bevarade idag. I utdragen nedan beskriver han personer från önationer i Stilla havet

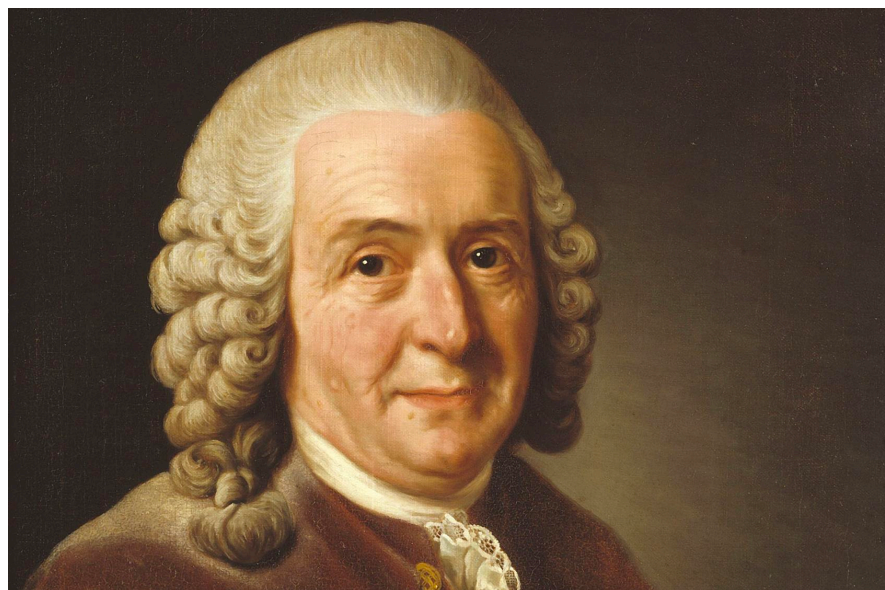
"Kunlun (kinesiska ordet för mörkhyad person) kan också skrivas som gulun. De är de icke-kinesiska folken från öster, de från östaterna i Söderhavet. Deras kroppar är svarta.... Det finns många typer av dem, inklusive zanj (arabiskt ord för mörkhyad), turmi, kurdang och khmer (alla termer för olika folkgrupper). De är alla basfolk. Dessa länder saknar ritual och anständighet. De stjälar för att leva, och älskar att livnära sig på människor för mat, som om de vore någon sorts rakshas (ett andligt väsen inom hinduism och buddism ofta kopplat till oanständighet och kan ibland översättas till människoätare) eller ett slags ont spöke. Orden de säger har ingen korrekt betydelse alls. De klarar sig extremt bra när de kommer i vattnet, eftersom de kan stanna där i en dag utan att dö."

Carl von Linné (1707-1778) - var en svensk botaniker som är ansvarig för att systematisera en stor del av naturen och idag använder vi fortfarande klassifikationer i naturen som Linné började med. Carl von Linné klassificerade också människan på samma sätt som han klassificerade blommor och djur. Det resultera i vad vissa menar är den mer vetenskapliga rasismen. Nedan följer hans klassifikationer där han delar in mänskligheten i fyra olika raser och vad han menar är karaktäristiskt för respektive ras.

Ras	Färg/temperament/kropp	Beteende	Styrelsesätt
Asiatitus	Gulblek/deprimerad/stel	Bitter/högdragen/girig	Styrs av åsikter
Africanus	Svart/känslökall/lat	Slug/trög/vårdslös	Styrs av infall
Europaeus	Vit/optimistisk/muskler	Upplyst/vis/utforskande	Styrs av riter
Americanus (ursprungssamerikaner)	Röd/kolerisk/rak	Orubblig/glad/fri	Styrs av sedvanerätt

Linnés ranking utifrån hans klassificeringar:

1. Europier
2. Amerikaner (ursprungssamerikaner)
3. Asiater
4. Afrikaner

Frågor:

1. Försök sammanfatta samtliga utdrag, vad säger texterna?
2. Vilka rasistiska fördomar/yttranden skriver respektive skribent?
3. Finns det likheter och skillnader mellan de olika utdragens rasistiska yttranden?
4. Efter att ha läst samtliga utdrag vad kan du dra för slutsatser kring rasism genom historien?
5. Kan utdragen hjälpa dig att förstå något annat historiskt skede (till exempel slavhandel eller massakrer på folkgrupper)?
6. Kan du dra några andra slutsatser från utdragen?